

Lovforslag nr. L 144. Fremsat den 8. februar 1983 af Glistrup (FP), Arentoft (FP) og Askjær Jørgensen (FP)

Forslag

til

Lov om ændring af adoptionsloven

(Afbureaukratiseret adoption)

I adoptionsloven, lov nr. 279 af 7. juni 1972, som ændret senest ved lov nr. 313 af 10. juni 1976, foretages følgende ændringer:

1. § 1 formuleres således:

»§ 1. Adoption meddeles ved bevilling, der udfærdiges af overøvrigheden, jfr. dog § 15 a.«

2. Efter § 15 indsættes:

»§ 15 a. Ægtepar, hvor begge er mellem 25 og 50 år, kan til folkeregistret i deres bopælskommune anmelde at have adopteret barn under 10 år, når anmeldelsen er tiltrådt

af de hidtidige indehavere af forældremyndigheden.

Stk. 2. Folkeregistret videresender kopi af anmeldelsen til det sociale udvalg i ægteparrets bopælskommune. Udvalget kan med en majoritet på mindst $\frac{3}{4}$ af dets medlemmer annullere adoptionen ved meddelelse til adoptanterne inden tre måneder efter deres indgivelse af adoptionsmeddelelsen til folkeregistret.

Stk. 3. Den i stk. 1 og 2 nævnte fremgangsmåde finder også anvendelse, når en ægtefælle ønsker at adoptere den anden ægtefælles barn.«

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Adoptionsagers behandling giver anledning til svulmende papirbjerger, og de trækkes ofte i langdrag til stor pine for de i sagerne implicerede medmennesker.

I typetilfældene afgiver disse iøjnefaldende ydre omstændigheder ikke øgede garantier for, at resultatet bliver overensstemmende med barnets virkelige tarv. Behandlingsmåden var måske velbegrundet i den fortid, hvori den udviklede sig, og hvor forholdet var det, at der landet rundt var en enhedsopfattelse af, hvad der var i et barns interesse, og hvordan det burde opdrages. Nu om dage findes der inden for myndighedernes kredse vidt forskellige mennesker, der i den afgørende fase af beslutningsprocessen lader sig bestemme af vidt forskellige hensyn. Nogle steder vil det være et afgørende handicap for adoptanterne, at de går for meget i kirke. Andre steder, at de går for lidt i kirke. Nogle steder tror man, at mennesker kan være for tykke til at opdrage børn. Andre steder, at de kan være for spinkle. Der er dem, der mener, at børn bedst opvokser i trygge materielle kår, og dem, der er af den opfattelse, at det vil være til ubodelig skade, om et lille barn betros en fæl kapitalist. Sådant trives inden for vore myndigheder tro og vantro i et omfang, der kun kan sætte et alvorligt spørgsmålstegn ved, om vi bør fortsætte med den hidtidige adoptionsprocedure, som i øvrigt også har den ulempe, at de hårdhændede »dybdeboringer« ofte virker dybt ydmygende på de mennesker, det drejer sig om.

I hvert tilfælde i de typesager, der omhandles i lovforslaget, finder forslagsstillerne det bedre stort set at nøjes med en ganske enkel aftale mellem forældre og adoptanter. Den indvending, at forældrene eventuelt lader sig lokke eller fortryder, hvad de har givet deres samtykke til, vil i mangfoldige tilfælde ikke stemme med barnets tarv. Forældre, der er så overfladiske eller følelessvingende, at de ikke nøje overvejer, om det tjener deres barns interesse at blive bortadopteret, før de giver samtykke til et sådant skridt, kan meget vel kom-

me til at indebære en større risiko for barnets betryggende opvækst end dem, der er rede til at adoptere barnet. Det, et barn først og fremmest trænger til, er et fast tilhørssted, og derfor er den langstrakte usikkerhed, som nutidens adoptionsager giver anledning til, i sig selv en stærkt skadeforvoldende omstændighed for mange børn, der bliver udsat derfor. Adoptionsloven går alt for vidt i retning af at underkende fremskridtshovedsynspunktet: Børnene er forældrenes og ikke samfundets.

Som det fremgår af forslaget, har fremskridtspartiet ikke i første omgang turdet tage skridtet fuldt ud, men har villet give livets udvikling adgang til nærmere at efterprøve, om adoptionsaftaler kan frigøres for myndighedskontrol i samme omfang som de fleste andre aftaler. Sikkerhedsventilen i § 15 a, stk. 2, vil navnlig kunne bruges i forhold, hvor forældremyndighedsindehavere fortryder samtykket og det findes, at de omstændigheder, hvorunder samtykket er meddelt, ikke er helt fine i kanten. I stedet for en domstolssag i henhold til aftalelovens kap. 3 eller lignende bestemmelser findes det at være at foretrække med den lette administrative procedure for det sociale udvalg. Dette kan imidlertid også være i besiddelse af sådanne oplysninger om adoptanterne, at det findes ganske åbenbart, at det sociale udvalg må modsætte sig adoptionen. Det skal imidlertid ikke være et tilfældigt lille flertal, der i sager af denne art majoriserer og gennemtrumfer sine synspunkter. Derfor er der fremsat forslag om et flertal på mindst $\frac{3}{4}$ af samtlige udvalgets medlemmer.

Det bemærkes, at forslaget stort set er en genfremsættelse af et i folketingsåret 1975-76 fremsat forslag (L 178), se Folketingstidende 1975-76, forhandlingerne sp. 5027 og 7433 og tillæg A sp. 3343. Dette forslag genfremsattes som L 109 af 18. november 1976, se Folketingstidende 1976-77 (1. samling), forhandlingerne sp. 1791 og sp. 3996-4002 og tillæg A sp. 1815. Der henvises også til Folketingstidende 1976-77 (2. samling), forhandlingerne sp. 6857 (Mogens Voigt-spørgsmål) samt til Folketingstidende 1977-78, forhandlingerne

F.t.l. vedr. adoptionsloven

ne sp. 4548-4579, hvor der førstebehandledes forslag fra kristeligt folkeparti (L 103 af 22. november 1977, se tillæg A sp. 1661) og fra det radikale venstre (L 107 af 24. november 1977, se tillæg A sp. 1703).

Problemerne har senere været genstand for udførlig folketingsbehandling den 1. februar 1979 (forespørgsdebat rejst af kristeligt folkeparti), se Folketingstidende 1978-79, forhandlingerne sp. 5668-5714.

Forslagsstillerne har skarpt modsat sig, at nærværende forslag om afbureaukratiseret adoption er søgt indpresset sådan, at det skal være en del af Bureaukratdanmarks almindelige papirtyngende adoptionslov, til hvilken forslaget efter hele sit indhold står i grel modsætning. Da forslaget ikke går ud på at ophæve nogen bestemmelse i den bureaukratiske adoptionslov, er forslagsstillerne helt uenige i, at den skete censurering af forslaget - som blev indleveret den 9. december 1982 til fremsættelse - skulle kunne finde hjemmel i forretningsordenens § 10, stk. 1, 2. punktum, der da også først er blevet påberåbt mere end fem uger efter, at forslaget blev indleveret med henblik på at skulle førstebehandles sammen med den generelle

adoptionsdebat, som fandt sted den 25. januar 1983 (se Folketingstidende 1982-83, forhandlingerne sp. 4658 ff).

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Den nye adoptionsform er søgt udstrakt til de sager, der i praksis typisk giver færrest problemer, men som samtidig udgør den væsentligste del af sagsantallet, så der virkelig kan spares på det personale, der nu befatter sig med adoptionssager.

For så vidt angår muligheder for efter § 15 a, stk. 2, at annullere adoptioner vil det i langt de fleste tilfælde stå klart for socialadministrationen, at der ikke vil kunne samles den kvalificerede majoritet til at tilsidesætte aftalen (»mindst« $\frac{1}{4}$ betyder jo for eksempel, at seks eller syv skal stemme for, hvor socialudvalget har 7 medlemmer, fordi $\frac{1}{4}$ af syv er 5,25). Under alle omstændigheder indebærer 3 måneders fristen, at det er begrænset, hvor varige ydmygelser en nævenyttig socialforvaltning kan udsætte de pågældende medborgere for.

Henvisningen i § 15 a, stk. 3, er alene en henvisning til fremgangsmåden, hvilket vil sige, at aldersbetingelserne i stk. 1 (25 år, 50 år og 10 år) altså ikke finder anvendelse i stk. 3-situationen.